

стратегії для зміцнення конкурентних позицій суб'єкта господарювання в конкурентному середовищі.

Джерела та література

1. Василенко В. О. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2003. 504 с.
2. Стратегия и тактика антикризисного управления фирмы/А. П. Градов, Б. И. Кузин, А. В. Федотов и др.; под общ. ред. А. П. Градова. Санкт-Петербург: Спец. л-ра, 1996. 510 с.
3. Рибалко-Рак Л. А., Гусаковська Т. О. Напрями формування робочої групи із антикризового управління підприємством. *Актуальні питання організації та управління діяльністю підприємств у сучасних умовах господарювання: зб. тез доп. VI Всеукр. наук.-практ. конф. (17 листоп. 2016 р.)*. Харків: РВВ Нац. акад. Нац. гвардії України, 2016. С. 234–236.
4. Рибалко-Рак Л. А., Кужель Н. Л., Литвиненко Ю. С. Система управління якістю як інструмент антикризового менеджменту підприємства. *Управлінська діяльність: досвід, тенденції, перспективи: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. студ. і молодих вчених. У 2-х ч. Ч. 1. Управлінська діяльність у бізнесових структурах/за заг. ред. проф. А. В. Серікова*. Харків: ХНУБА, 2019. С. 273–276.

Рибицька Л. – студентка

Науковий керівник: к. е. н., ст. викл.
Г. Македон
ВП НУБіП України «Ніжинський
агротехнічний інститут»
м. Ніжин, Україна

Підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства

У сучасних умовах розвитку економіки Україна підвищеної уваги заслуговують питання забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку підприємства. Реалізація та впровадження у виробничу практику таких завдань можливе тільки завдяки ефективному використанню ресурсного потенціалу підприємства – тієї бази, завдяки якій підприємства функціонують. З огляду на це, в умовах обмеженості ресурсів, першочерговим завданням для підприємства є розробка шляхів ефективного використання внутрішньої ресурсної бази. Необхідність всебічного вивчення підходів і показників оцінки ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства сприяє позитивним тенденціям його розвитку.

Ресурси – це чинники виробництва, за допомогою яких підприємство здійснює свою діяльність. Однак самі по собі ресурси не виробляють продукцію, а їх просте накопичення не забезпечує успіх. Потрібно розвиток здібностей підприємства у вигляді потенціалу ресурсів для здійснення певного виду діяльності [1, 99].

Оскільки підприємство складається із сукупності оригінальних ресурсів і компетенцій, то можна припустити, що різноманітність ресурсної бази є характерною ознакою ресурсного підходу.

Основна проблема в дослідженні ресурсного потенціалу підприємства полягає в тому, що всі його елементи функціонують одночасно і в сукупності. Говорячи іншими словами, ресурсний потенціал є динамічною, складною системою, елементи якої, взаємодіючи між собою, змінюють тим самим складові ресурсного потенціалу, модифікують його властивості і сприяють переходу потенціалу в цілому на більш високий рівень.

Згідно методології та інструментарію системного підходу, використовуючи особливості та закономірності функціонування окремих елементів, неможливо вивести правила, напрямки, і відповідно, закономірності функціонування всієї системи. Для підприємства означає, що потенційні можливості конкретного структурного підрозділу тільки тоді можуть бути реалізовані,

коли адекватно використовуються потенційні можливості, підкріплені відповідними ресурсами інших підрозділів підприємства. Наявність в технологічній, технічній, сировинній, трудової і т. д. ланцюжку виробництва окремого підрозділу яке має менше можливостей, ніж інші – знижує їх потенціал.

У процесі функціонування підприємства структурні підрозділи відчувають перманентні впливу факторів зовнішнього і внутрішнього середовища. В окремих ситуаціях вплив зовнішнього середовища превалює над внутрішньою [2, 435].

Ресурсний потенціал є системою взаємозалежних елементів, в зв'язку з чим, можна стверджувати, що йому притаманні всі властивості системи, які можна сформулювати у вигляді принципів (табл. 1).

Таблиця 1

Принципи ефективного використання ресурсного потенціалу підприємств

Принцип	Суть принципу
Системності	Використання всіх ресурсів підприємств збалансовано, не допускати значних відхилень в технологічному ланцюжку, за потужностями, враховуючи вплив факторів зовнішнього і внутрішнього середовища
Структурності	До структурних характеристик слід віднести цілісність ресурсного потенціалу, відповідно до якої, всі елементи виконують загальну цільову функцію, що стоїть перед системою. Взаємозв'язок і взаємодія елементів ресурсного потенціалу, як необхідна умова забезпечення його системної цілісності забезпечують узгодженість у функціонуванні і дозволяє досягти нових якостей, не властивих для елементів до початку їх взаємодії
Цільової орієнтації	Дії всіх структурних підрозділів повинні бути узгоджені, підкорятися сформованій стратегії і тактиці
Економічної самодостатності	Для забезпечення конкурентоспроможності продукції і послуг підприємства повинні спільно сформулювати план дій, на найближчий період так і на перспективу всіх підрозділів
Узгодженості	Серед структурних підрозділів підприємства повинна бути узгодженість в технології, маркетингових досліджень, рух фінансових ресурсів. У зовнішньому середовищі підприємствам доцільно погоджувати спільні дії щодо оподаткування, митним квотами, залізничних тарифів, рівню рентабельності і т. д.
Адекватності	Дії структурних підрозділів повинні адекватно реагувати на вплив факторів зовнішнього і внутрішнього середовища і формувати оптимальні напрями дій
Соціальної справедливості	У нинішніх умовах ефективного використання ресурсного потенціалу велике значення набуває використання трудового потенціалу, тому власникам і менеджерам підприємств необхідно гуманно підходити до функціонування цього виду ресурсу. Це можуть бути узгоджені дії адміністрації і трудового колективу щодо режиму праці і відпочинку, рівня оплати праці, соціальних гарантій та інших мотиваційних факторів

Як відомо, потенціал будь-якого рівня виникає в результаті взаємодії ресурсів і компетенцій, які його забезпечують, а тому нарощування ресурсного потенціалу полягає в поліпшенні стану використання цих ресурсів. Основними напрямками підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства є:

- забезпечення зростання обсягів виробництва за рахунок впровадження досягнень науково-технічного прогресу, рівня механізації і автоматизації;
- підвищення продуктивності праці робітників, що сприяє економії матеріальних витрат, підвищує культуру і безпеку виробництва;
- технічне вдосконалення засобів праці, що забезпечує заміну застарілої техніки, модернізацію обладнання, механізацію допоміжних і обслуговуючих виробництв;
- вдосконалення управління виробництвом на базі сучасної комп'ютерної техніки;
- впровадження передових прийомів і методів праці, організацію і обслуговування робочих місць [3, 125].

Підвищення професійно-кваліфікаційного рівня працівників; набір персоналу, якому притаманні такі якості, як:

- адаптованість, інноваційність, професійна мобільність, дисциплінованість і вмотивованість;
- раціональне використання виробничих запасів, ліквідація наднормативних запасів, вдосконалення нормування і вдосконалення організації постачання;
- впровадження прогресивних, безвідходних і маловідходних технологій;
- раціональна організація збуту готової продукції, застосування прогресивних форм розрахунків.

Джерела та література

1. Невроцький Н. О. Оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства. *Інтернаука*. 2017. № 1 (23). Т. 2. С. 97–101.
2. Чернишова Л. І., Бескубська А. С., Прокоф'єва В. К. Управління процесом формування ресурсного потенціалу як передумова конкурентоспроможного стратегічного розвитку виробничого підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 23. С. 432–438.
3. Латишева О. В. Ресурсний потенціал підприємства: сутність, складові та особливості управління елементами забезпечення сталого розвитку. *Економічний вісник Донбасу*. 2018. № 3 (53). С. 126–130.

Савонік В. – студентка

Науковий керівник: к. е. н., доц.
Л. Шостак
Волинський національний
університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна

Моделювання оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки підприємства

Сучасні умови господарювання вимагають від суб'єктів бізнесу розробку власних методів та моделей оцінки рівня фінансово-економічної безпеки. Така вимога часу пояснюється необхідністю постійного та комплексного моніторингу фінансово-економічного стану підприємства, рівня його конкурентоспроможності, місця на ринку тощо. Саме тому основним елементом системи управління фінансово-економічною безпекою підприємства є своєчасне та достовірне визначення її рівня. Такий аналіз дозволить підприємству вчасно та швидко відреагувати на будь-які зміни, виявити загрози та «вузькі» місця і ефективно відреагувати на негативні зміни.

Від ступеню об'єктивності і адекватності результатів процесу оцінювання діяльності підприємств залежить ефективність роботи з підвищення ефективності системи управління фінансово-економічною безпекою як на мезо, так і макрорівні. Складність такого процесу оцінювання обґрунтовується тим, що самі показники результатів діяльності підприємств часто є суперечливими, що пояснюється нестабільністю середовища функціонування підприємства [1, 11].

Саме ці причини є першочерговими при визначенні необхідності не лише комплексного аналізу, а й моделюванні можливих варіантів розвитку подій в фінансовій діяльності.

Діяльність підприємств визначається передусім станом їхніх фінансів, що призводить до необхідності розгляду проблем управління фінансовою безпекою суб'єктів господарювання. Забезпечення стабільності результатів діяльності підприємства, досягнення цілей, що відповідають інтересам власників та суспільства в цілому, неможливі без розробки та проведення відповідної стратегії суб'єкта господарювання, яка визначається наявністю надійної системи його фінансової безпеки. Відсутність цілісного обґрунтування моделювання фінансової безпе-